

K O R R A L D U S

Vesta Terminal Tallinn OÜ-le vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Vesta Terminal Tallinn OÜ (registrikood 11301354) (edaspidi ka *Taotleja*) esitas 15.02.2017 kirjaga nr 50 Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse laevade ohtlike ainetega (naftasaadused ja põlevkiviõli) lastimiseks ja lossimiseks Muuga sadamas. Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaametis 16.02.2017 nr 14-6/17/2675.

Taotlejale on varem antud vee erikasutusluba nr L.VV/321665, mille kehtivus lõpeb 10.05.2017. Seoses vee erikasutusloa kehtivusaja lõppemisega taotleb ettevõtte uut luba. Hetkel kehtiva loaga on vee erikasutus naftasaaduste (masuut, toornafta, bensiin ja diislikütuse) käitlemine. Tulenevalt turusituatsiooni muutumisest taotleb Taotleja lisaks eespool mainitule ka vaakumgaasiõli (VGO), põlevkiviõli (raske), gaasikondensaadi, toorbensiini, solvendi, nafta, lennukipetrooli ja petrooleumi lisamist uue vee erikasutusloa toodete nimistusse. Uute ainete käitlemiseks on Keskkonnaamet väljastanud Taotlejale ka välisõhu saasteloa nr L.ÕV/325913.

Veeseaduse § 8 lg 2 p 10 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik muuhulgas juhul, kui toimub laeva regulaarne ohtlike ainetega või tuulega lenduvate puistekaupadega lastimine ja lossimine. Veeseaduse § 9 lõikest 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas esitatud andmeid vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid"(edaspidi *määrus nr 18*) ning need vastavad nõuetele.

II. KAALUTLUSED VEE ERIKASUTUSLOA ANDMISEL

Vastavalt HMS § 56 lõikele 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetluse võtmist sellekohase teate

ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 20.02.2017 tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid loa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

2.2 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Tulenevalt veeseaduse § 9 lõikest 7 peab vee erikasutusloa andja esitatud taotluse alusel tegema otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on *KMH* kohustuslik *KeHJS* § 6 lg 1 tegevuste korral. *KeHJS* § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele *KeHJS* § 6 lg 3 kohase eelhindamise tulemused. *KeHJS* § 6 lg 2 loetelu on § 6 lg 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *KMH määrus*).

Taotleja taotleb vee erikasutusloa laevade regulaarseks ohtlike ainetega lastimiseks ja lossimiseks. Taotleja poolt kavandatud tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lg 1 ega ka *KMH* määruse loendisse, mistõttu tulenevalt *KeHJS* § 3, § 6, § 11 lõikest 3 ja 4 ja *KMH* määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine vee erikasutusloa andmise korral.

2.3 Vee erikasutuse mõju hindamine

Vesta Terminal Tallinn OÜ omab mahutiparke ja taristut naftasaaduste ja põlevkiviõli ladustamiseks ja ümberlaadimiseks Muuga sadamas Õli tn 1, 3, 6, Vilja tn 4 ja Koorma tn 2a kinnistutel. Terminal töötab mitmesuunalisena: raudtee ↔ mahutipark ↔ tanker. Vesta Terminal Tallinn OÜ kasutab lastimiseks ja lossimiseks Muuga sadamas järgmisi kaisid:

Kai nr. 2

Kai nr. 3

Kai nr. 3A

Kai nr. 9A

Kai nr. 10A

Terminalis käideldakse erinevaid aineid, mis oma omaduste põhjal on jaotatud 4 erinevasse gruppi. Juurde lisanduvad ained on sarnaste keemiliste ja füüsikaliste omadustega, mistõttu Taotleja ei pea nende ainete käitlemiseks kasutusele võtma täiendavaid reostuse vältimise meetmeid. Kõik ained on oma omadustelt põlev- või tuleohtlikud vedelikud ning keskkonnoohtlikud. Veeorganismidele väga mürgised (H410) ained on raske kütteõli ja vaakumgaasiõli ning veeorganismidele mürgised on kõik ülejäänud ained. Uute ainete lisandumisega ei muutu Vesta terminalis maksimaalne laadimiskäive 12 100 000 t/a.

Naftasaaduste ja põlevkiviõlikäitlemisega kaasneb muuhulgas mahutiparkide ning laadimisestakaadide sademevete puhastamine ja juhtimine AS Tallinna Sadam Muuga sadamale kuuluvasse sademevee kanalisatsiooni torustikku, mis omakorda suubub Muuga lahte.

Merevee reostuse allikateks terminali töö käigus võivad teoreetiliselt olla ainete tankerile/tankerilt pumpamise käigus tekkivad lekked ja ülevoolud või kõrvalekalded sademevete kogumisel ja – puhastamisel. Tankerite lassimisel ja lossimisel on merereostuse tekkimise riskifaktoriks ka see, kui kahe iseseisva organisatsiooni vahel, mis moodustavad ühise ajutise ühenduse tankeri tühjendamiseks või täitmiseks, tekivad arusaamatused. Kuna juurde lisanduvad ained on sarnaste keemiliste ja füüsikaliste omadustega ning summaarne laadimiskäive ei muutu, siis vee

erikasutusega kavandatud tegevus ei suurenda avarii tekkimise tõenäosust ning võimalik negatiivne keskkonnamõju ei suurene.

Vesta Terminal Tallinn OÜ on välja töötanud kõik vajalikud eeskirjad, juhendid ja tegutsemisplaanid käitumaks eriolukordades, läbi viinud töötajaskonna väljaõppe ja määranud vastutuspiirid. Laevatankide ületäitmise ohtu vähendatakse automaatmõõturite kasutamise. Naftakaid on varustatud vajalikus koguses pontoontõketega nii tanklaeva lokaliseerimiseks sadamabasseinis kui sadamabasseinini eraldamiseks akvatooriumist avarii korral. Keskkonnareostuse vältimiseks ja avariide tagajärgede likvideerimiseks on ettevõttel võimalus kasutada jäätmekäitlusettevõtete allpool loetletud tehnikat:

- assenisatsiooniga paakauto;
- teisaldatavad membraanpumbad õli ja tahkeid jääke sisaldavate vedelproduktide pumpamiseks paakautodesse;
- absorbendi konteinerid 5 tk a 200 l kail (ühised teiste operaatoritega);
- 200 meetrit ujuvboone kail merereostuse lokaliseerimiseks (ühised teiste operaatoritega);
- absorbendiga täidetud õlitõke pikkusega 200 meetrit kail.

Lisaks ettevõttele endale kuuluvad vahendid:

- õlireostuse tõrje- ja korjevahendite konteinerid kõigil ettevõtte poolt kasutatavatel kaidel;
- autotõstuk jäätmekonteinerite ja absorbendi transportimiseks;
- absorbendi varu 8 m³ Õli tn 6 asuva mahutipargi kõrval, millest absorbent transporditakse autotõstukiga avariipaigale.
- konteinerid mahutavusega 200 l naftaproduktidega saastatud absorbendi (saepuru, turvas, tekstiilijäätmed) ja eraldi pakivisõelmete ning liiva kogumiseks. Nende arv on muutuv olenevalt olukorrast (tagavara 30 tk.).

Muuga sadamal on olemas vajalik personal ning ujuvvahendid pontoontõkete paigaldamiseks ja akvatooriumi sattunud naftasaaduste operatiivseks kõrvaldamiseks. Naftasaaduste laadimise või lossimise üle toimub lisaks operaatori poolsele järelevalvele ka sadama poolne järelevalve. Akvatooriumi naftareostuse likvideerimine toimub vastavalt Muuga sadama sadamakapteni poolt koostatud reostustõrje operatiivplaanile.

Kokkuvõtteks võib öelda, et uute ainete käibesse lisandumine Vesta Terminal Tallinn OÜ-s ei ole merekeskkonnale olulise keskkonnamõjuga, sest varem käideldud ained on sarnaste keemiliste ja füüsikaliste omadustega ning maksimaalne lubatud laadimiskäive ei suurene. Vesta Terminal Tallinn OÜ poolt valitud lahendused avariide vältimiseks on praktikas end õigustanud ja tagavad naftasaaduste jätkuvalt ohutu käitlemise. Reostuse ohu vältimiseks on tagatud regulaarne kontroll ülepumpamistorustike, pumpade, elektrisiibrite ja ühendussõlmede tehnilise seisukorra üle. Automaatne juhtimissüsteem kontrollib seadmete tööd. Ettevõttel on koostöös AS-iga Tallinna Sadam piisav võimekus avariide tagajärgede likvideerimiseks. Vesta Terminal Tallinn OÜ poolt kasutatav naftasaaduste käitlemise tehnoloogia vastab tegevusala parimalevõimalikule tehnikale.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud ainete lastimine ja lossimine viimase viie aasta jooksul tekitanud terviseprobleeme ümberkaudsetele elanikele. Kavandatud tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad olulise tähtsusega kalade koelmualad, mistõttu ei ole tõenäoline oluline mõju kalastikule. Tegemist on tiheasustusalaga ning ammu tegutseva sadamaga, kus puuduvad rannalindude pesitsuspaigad, seetõttu puudub mõju linnustikule. Kuna tööde piirkonnas ja lähiumbruses puudub Natura 2000 ala, ei avalda lastimis- ja lossimistööd mõju Natura 2000 alale. Samuti ei ole ette näha olulist mõju ümbritsevale keskkonnale, s.h merepõhjaelustikule, kalastikule ja linnustikule, kui töid tehakse vastavalt vee erikasutusloas kehtestatud nõuetele.

2.4 Loa nõuete seadmine

Lastimise ja lossimise mõju veekeskkonnale on seotud peamiselt käideldavate kaupade võimaliku akvatooriumisse sattumisega, mis võib tekkida erinevate avariide tagajärjel. Seega tuleb vee

erikasutuse mõju vältimiseks rakendada võimalikke meetmeid, mis hoiaksid ära akvatooriumi saastumise. Tulenevalt eeltoodust ning vastavalt veeseaduse § 9 lg 2 punktidele 9 ja 11 kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Lastimine ja lossimine toimub suletud süsteemis personali pideva järelevalve all, vähendamaks võimalikku õnnetusjuhtumite tekkimise ohtu ning naftasaaduste sattumise võimalust veekogusse.
- 2) Tankerid pukseeritakse kai äärde vähendamaks võimalikku õnnetusjuhtumite tekkimise ohtu ning naftasaaduste sattumise võimalust veekogusse.
- 3) Tagatud on pidev side tankeri kapteni ja sadama kapteniga.
- 4) Tagatakse pumpade, laadimisvarte ja toruliinide tehniline korrasolek ning perioodilised kontrollkatsetused.
- 5) Tagatakse lastimis/lossimisseadme avarii korral tööde viivitamatu peatamine.
- 6) Lastimis/lossimistööde lõppedes tagatakse kasutatud torujuhtmete ja teiste laadimiseks kasutatud seadmete täielik tühjendamine.
- 7) Laadimissõlmede ümber on teras või betoonvannid, vältimaks naftasaaduste sattumise võimalust veekogusse.

2.5 Täiendav teave

- 1) Lastimisel-lossimisel juhtunud avariidest, mille käigus on ohtlikud ained (õli, nafta jne) sattunud vette, tuleb koheselt teavitada Keskkonnaametit. Teadaandes tuleb ära märkida ohtliku aine liik ja ligikaudne kogus.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.

2.6 Vee erikasutusloa eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 48 lõikele 1 tuleb õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja panna, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Vastavalt HMS § 49 lg 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Keskkonnaamet teavitas vee erikasutusloa andmise eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded04.2017 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 49 lõikele 3 ka taotluse esitajale. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmunisest Ametlikes Teadaannetes.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 punktist 10, määruse nr 18 §-dest 5 ja 11, Vesta Terminal Tallinn OÜ (registrikood 11301354) taotlusest, Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" punktidest 2.1 ja 3.5.8, otsustan:

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Vesta Terminal Tallinn OÜ (registrikood 11301354) vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 Anda Vesta Terminal Tallinn OÜ-le (registrikood 11301354) tähtajatu vee erikasutusluba nr L.VV/329037 laevade regulaarseks ohtlike ainetega (naftasaadused ja põlevkiviõli) lastimiseks ja lossimiseks suletud süsteemide kaudu, mahus ca 12 100 000 t aastas.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.